

Neden Gözlerimizi Kırparız?

Ortalama bir insan dakikada 10 kez, 24 saatte ise 10 binden fazla defa göz kırpabilir. Gözleri kırpmanın temel fizyolojik etkileri düşünüldüğünde, bu sayının beklenenden hayli yüksek olduğu dikkatimizi çeker.

Gözyaşı; mukus, su ve yağ bileşenlerinden oluşur. Sıkça gözlerimizi kırpmamızın en temel işlevi, gözümüzün nemli ortamının devamlılığını sağlamaktır. Göz kapaklarımızın hareketiyle kullanılmış gözyaşı bir kanal aracılığıyla burna gönderilir. O esnada, gözlerimizin üst çaprazında yer alan gözyaşı bezlerinde üretilen taze gözyaşı da eskisinin yerini alır.

Gözümüzün ön bölümünde yer alan ve ışığı odaklamakla gözü dış etkilerden koruma görevlerini üstlenen kornea dokusu, işlevini gözyaşı sayesinde yerine getirir. Çünkü kırpma eylemiyle sürekli tazelenen gözyaşı tabakası, ışığın odaklanması için uygun bir kornea yüzeyi oluşturur; gözyaşı tabakasında bulunan enzimler ise dış ortamdan göze girerek enfeksiyona yol açabilecek bakterilere karşı koruma sağlar. Diğer yandan, korneada kan damarları bulunmaz; bu yüzden korneanın ihtiyaç duyduğu oksijen, vücudun dışından, göz kırpma eylemiyle yenilenen gözyaşı tabakasına karışan havadan sağlanır.

Aniden değişen ışık şiddetinin retinamıza zarar verme ihtimali, yüksek genlikli sesler, ağlarken artan gözyaşı miktarı ve rüzgârda uçan toz gibi maddelerin korneamıza temas etmesi de göz kırpma refleksimizi tetikleyen

diğer faktörlerden bazıları.

Öte yandan, uyanık olarak geçirdiğimiz sürenin yaklaşık %10'unda gözlerimizin kapalı olmasında, göz kırpmanın farklı bir etkisi daha vardır. Güncel araştırmalara göre, gözlerden beyne iletilen yüklü veri akışının göz kırpmayla kesintiye uğraması, beyinde kısa dinlenmelere yol açıyor. Dolayısıyla, kitap okurken ya da başkalarıyla konuşurken, genellikle cümle sonu gibi küçük duraklama ve boşluklarda, göz kırılması da bilim insanlarına bu kısa zaman aralıklarında beynimizin alınan veriyi işleme ve yenileri için hazırlanma fırsatı sunduğunu düşündürüyor. Örneğin, beynimiz hareketli bir nesnenin göz kırpma sonrasındaki olası konumunu hesaplayarak gözlerimizi açmadan önce göz kürelerimizi daha hızlı odaklanabilelim diye o yöne çevirmemizi sağlar.

Göz kırpma sırasında göz kapaklarımızın kapalı kalma süresi de sohbet ettiğimiz kişinin bilinçaltında farklı çıkarımlarla sonuçlanabiliyor. Örneğin, bir deneyin bulgularına göre, kırpma sırasında göz kapaklarını ortalıktan biraz daha uzun süre kapalı tutan kişiler, karşılarında onlara bir şeyler açıklayan kişide "anlaşıldı" inatıbası uyandırıyor; bu yüzden karşı taraf açıklamalarını daha kısa tutuyormuş.

Kaynaklar

[nature.com/articles/news050725-4](https://www.nature.com/articles/news050725-4)
[newscientist.com/article/dn17526-synchronised-blinking-stops-viewers-missing-the-action](https://www.newscientist.com/article/dn17526-synchronised-blinking-stops-viewers-missing-the-action)
[smithsonianmag.com/science-nature/why-do-we-blink-so-frequently-172334883](https://www.smithsonianmag.com/science-nature/why-do-we-blink-so-frequently-172334883)